

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายกรณีใช้สิทธิเรียกร้องเป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558
คำสำคัญ	สิทธิเรียกร้อง/หลักประกันทางธุรกิจ
นักศึกษา	พิสิฐ ตันติโรจนกิจการ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิสิต อินทมาโน
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2564

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ของประเทศไทย พัฒนาขึ้นจากระบบการประกันด้วยทรัพย์สินแบบ Floating Charge ของสหราชอาณาจักร และ Uniform Commercial Code (UCC) Article 9 Secured Transactions ของสหรัฐอเมริกา เพื่อแก้ไขข้อจำกัดทรัพย์สินจำนอง การครอบครองทรัพย์สินจำนำ และประเด็นกฎหมายการใช้สิทธิเรียกร้องเป็นหลักประกันในทางธุรกิจ การก่อตั้งบูริมสิทธิด้วยวิธีการทำสัญญาตราทรัพย์สินเป็นหลักประกันและจดทะเบียน โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ตลอดระยะเวลากว่า 4 ปี นับแต่เริ่มจดทะเบียน สิทธิเรียกร้อง เป็นทรัพย์สินที่จดทะเบียนสูงที่สุดถึงร้อยละ 76.84 ของมูลค่าหลักประกันรวม 9.39 ล้านล้านบาท แต่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการนำสิทธิเรียกร้องมาเป็นหลักประกันกลับมีเพียง 4 มาตรา เท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมสิทธิเรียกร้องที่นิยามไว้อย่างกว้างขวาง

การศึกษานี้มุ่งศึกษาปัญหาข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติการนำสิทธิเรียกร้องจดทะเบียนเป็นหลักประกัน โดยศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิดและข้ออภิปรายของคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ศึกษาเปรียบเทียบหลักการและบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ ทั้ง UCC Article 9 Secured Transactions และ UNCITRAL Model Law on Secured Transactions พบว่า คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ได้คัดทอนร่างมาตราที่เกี่ยวข้องกับการนำสิทธิเรียกร้องเป็นหลักประกันทั้งการบอกกล่าวและวิธีการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องก่อนเหตุผิคนับบังคับหลักประกัน บทบัญญัติขาดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ระหว่างลูกหนี้แห่งสิทธิ ผู้ให้และผู้รับหลักประกัน และไม่มีบทคุ้มครองลูกหนี้แห่งสิทธิดังเช่นการโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บทบัญญัติบังคับหลักประกันสิทธิเรียกร้องมีจำกัดไม่สามารถใช้กับหนี้ที่ไม่ใช่หนี้เงิน ขาดบทบัญญัติกำหนดลำดับการใช้เงินแก่เจ้าหนี้ตามลำดับบูริมสิทธิ

ดังเช่นกรณีทรัพย์สินอื่นหรือสิทธิในเงินฝาก นอกจากนี้ การนำหลักสุจริตและเสียค่าตอบแทน
คุ้มครองบุคคลภายนอกให้ได้ทรัพย์สินหลักประกันที่ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีลักษณะหมุนเวียนไปโดยตลอด
การนั้นยังไม่ลงรอยในหลักกฎหมายเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ทั้งปรากฏข้อผิดพลาดของบทบัญญัติ
ว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาแทนหลักประกันเดิม

ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยนำมาตราทางกฎหมายของต่างประเทศและ
ร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับก่อนหน้ามาแก้ไขปรับปรุง โดยเสนอให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การบอกกล่าวการนำสิทธิเรียกร้องมาเป็นหลักประกัน และการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องก่อน
บังคับหลักประกัน โดยเทียบเคียงกับการจำหน่ายสิทธิที่มีตราสารและหลักกฎหมายของต่างประเทศ
เพื่อคุ้มครองคู่สัญญาหลักประกันและลูกหนี้แห่งสิทธิ เสนอแก้ไขบทบัญญัติการบังคับหลักประกัน
สิทธิเรียกร้องในหนี้เงินและหนี้อื่นนอกจากหนี้เงิน ให้สอดคล้องกับการบังคับหลักประกันที่เป็น
ทรัพย์สิน และเสนอแก้ไขหลักเกณฑ์การได้ไปซึ่งทรัพย์สินที่ไม่มีลักษณะหมุนเวียนเปลี่ยนมือ
โดยตลอดภาระหลักประกัน ให้เหลือเพียงหลักความยินยอมของผู้รับหลักประกันประการเดียว
เพื่อความเป็นธรรมและสอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติที่ผิดพลาด